

De wereldconjunctuur bestaat

Auteur(s):

DNB

 Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door Jasper de Winter, Bouke Buitenkamp, Ard den Reijer en Ad Stokman van de Nederlandsche Bank. A.H.J.den.Reijer@dnb.nl

Verschenen in:

ESB, 88e jaargang, nr. 4401, pagina 211, 2 mei 2003

Rubriek:

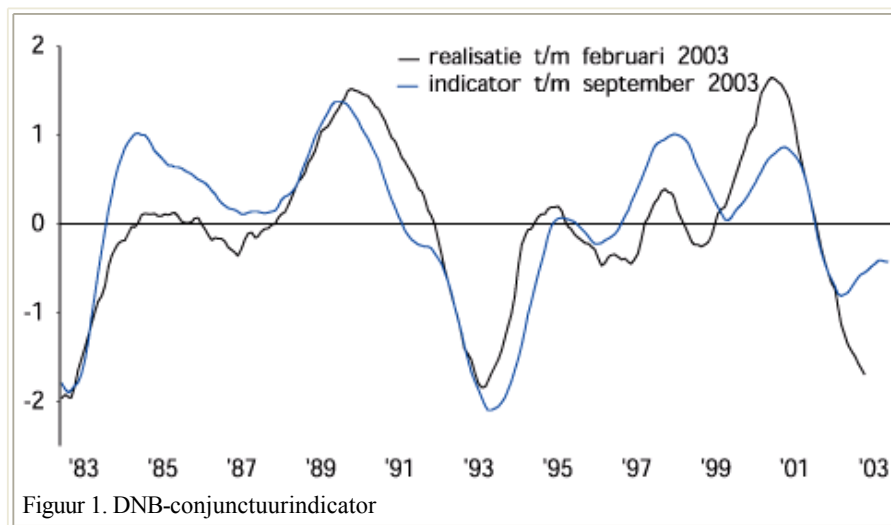
DNB-indicator

Trefwoord(en):

conjunctuur

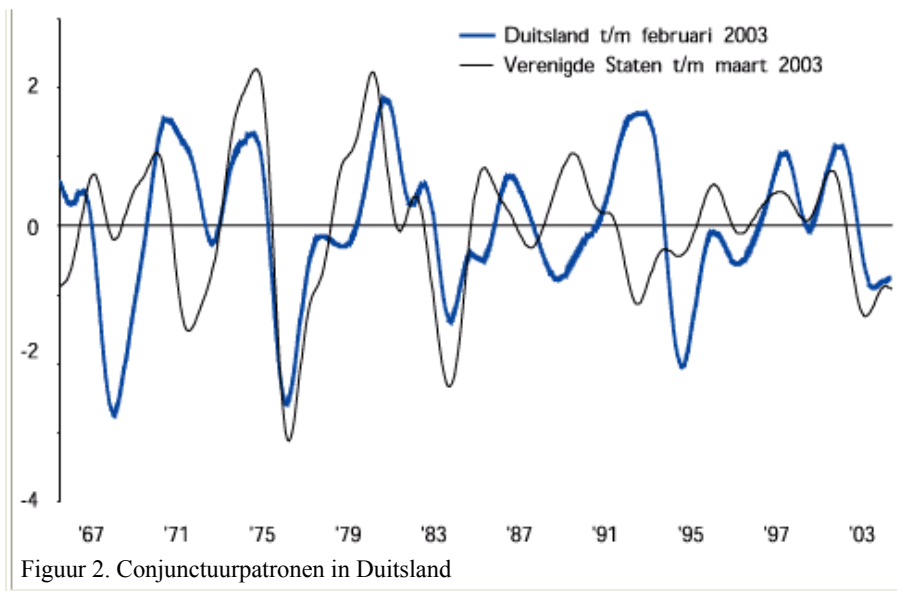
Het einde van de oorlog in Irak is goed nieuws voor de mondiale conjunctuur. Wat betekent dit voor Nederland?

Nu de feitelijke oorlog in Irak ten einde is en de olieprijs wat is gezakt, worden de vooruitzichten voor de mondiale conjunctuur florisser. De dnb-indicator, die vooruitblik tot en met september, is deels opgebouwd uit financiële en verwachtingsvariabelen en laat ook een herstel zien, zij het een afvallend herstel ([figuur 1](#)). De feitelijke conjuncturele ontwikkeling loopt tot februari en laat nog geen teken van opgang zien. De conjuncturele ontwikkeling van een kleine open economie als de Nederlandse is in aanzienlijke mate afhankelijk van internationale ontwikkelingen. Dat Nederland economisch gezien bijna een Duitse deelstaat is, heeft weinig betoog. Bovendien is Nederland de meest op Angelsaksische landen georiënteerde economie binnen continentaal Europa. Hierdoor is de Nederlandse conjunctuur ook gevoelig voor de ontwikkelingen in de Verenigde Staten. Is de Nederlandse conjunctuur nu een resultante van de Duitse en de Amerikaanse reuzendans?

De wereldconjunctuur....

Sinds het jaar 2000 worden zowel het eurogebied, de Verenigde Staten als in mindere mate Japan getroffen door een groeivertraging. De hele westerse wereld heeft te kampen gehad met dalende beurskoersen en hoge olieprijsen die samenhangen met met de onzekerheid rondom Irak. Het fenomeen dat conjunctuurcycli mondiaal gelijktijdig verlopen is geen unicum¹. In [figuur 2](#) staan de conjunctuurpatronen van Duitsland en de Verenigde Staten weergegeven vanaf 1965. De grafiek laat een grote mate van gelijktijdige beweging zien over vrijwel de gehele periode. De correlatie tussen beide conjuncturele bewegingen bedraagt 0,5 voor de periode tot 1989 en 0,6 voor de periode vanaf 1994. Over de tussenliggende periode van 1989 tot 1994 is de correlatie negatief. Dit duidt op een tegengestelde conjuncturele ontwikkeling van beide economieën, die werd veroorzaakt door de val van de Berlijnse Muur en de Duitse eenwording. De hereniging is een klassiek voorbeeld van een landspecifieke schok met consequenties voor het gehele eurogebied, die zorgde voor conjuncturele divergentie tussen het eurogebied en de Verenigde Staten. Recent onderzoek analyseert de gezamenlijke beweging in economische activiteit gemeten in bbp-groeivoeten en industriële productie van g7-landen². Met behulp van tijdreeksenmetrie worden de conjunctuurbewegingen ontdekt in een gezamenlijke g7-factor en regiospecifieke factoren. De g7-factor staat voor een duidelijk identificeerbare gezamenlijke wereldconjunctuurbeweging van de zeven landen. Deze factor is vergelijkbaar met de gezamenlijke component van de Duitse en de Amerikaanse conjunctuurbeweging ([figuur 2](#)) en wordt gedeeltelijk gedreven door de ontwikkeling van de olieprijsen. Al met al kunnen we stellen dat er zoiets als een wereldconjunctuur bestaat. Niet alleen verloopt de conjunctuur van een kleine open economie als de Nederlandse parallel aan die van het buitenland, dit geldt grotendeels ook voor de grote economieën.

....toont aarzelend herstel

Het reeds ingezette conjuncturele herstel van Duitsland (tot en met februari) en de Verenigde Staten (tot en met maart) zet zich aarzelend door ([figuur 2](#)). Dit beeld wordt bevestigd door de voorlopende indicatoren voor deze landen, die beide op korte termijn voorzien dat het conjunctureel herstel doorzet. Het beëindigen van de oorlog in Irak zal redelijkerwijs de olieprijsen doen dalen en het vertrouwen een impuls geven. De Nederlandse consumenten en producenten lijken volgens de cbs-peilingen reeds in april licht positiever over de algemeen economische situatie. Dit is positief nieuws voor de haperende Nederlandse motor.

¹ Zie voor een beschrijving: Verschillende economieën, dezelfde conjunctuurbeweging, Kwartaalbericht DNB, Amsterdam, december 2002.

² A. Montfort, J.P. Renne, R. Ruffer en G. Vitale, Is economic activity in the G7 synchronised? Common shocks vs. spillover effects, ongepubliceerd, beschikbaar op www.cepr.org/meets/wkcn/1/1550/papers/vitale.pdf